

БӨЛІМ: ЖАЛПЫ РУБРИКА

Су ресурстарының экологиялық мәселесі

ЖАРИЯЛАНДЫ
29.01.2020

СІЛТЕМЕ
<https://bilimger.kz/66102/>

Қысқа мерзімді жоспар.

Күні: Сынып:	ОҚО Шардара қаласы Қ.Аманжолов атындағы жалпы орта мектебі География пән мұғалімі: Мустафаев Мухтар 8-сынып Қатысқандар саны: Қатыспағандар саны:	
Сабақтың тақырыбы	Су ресурстарының экологиялық проблемалары	
Осы сабақта қол жеткізілетін оқу мақсаттары (оқу бағдарламасына сәйкес)	9.3.3.4 Жергілікті компонентті қосымша қамту негізінде су ресурстарының экологиялық проблемаларын талдап, шешу жолдарын ұсынады.	
Сабақтың мақсаттары	Барлығы: Су ресурстарын тиімді пайдалану мен өзендер мәселесін анықтайды. Басым бөлігі: Қазақстан ішкі суларының экологиялық мәселесін біледі. Кейбірі: Қазақстан ішкі суларының экологиялық мәселелерін шешудің жолдарын қарастырады.	
Бағалау критерийі	<ul style="list-style-type: none"> — Қазақстан су ресурстарының экологиялық мәселесін талдай алады. — Су ресурстарының ластану түрлерінің жолдарын атай алады: — Қазақстанның физикалық картасынан мәтінде кездескен өзендерді картадан көрсете алады. 	
Тілдік мақсаттар	Оқылм-тыңдалым: Оқулықта мәтінді оқи отырып су ресурстарының жағдайын сипаттап танысады, бір-бірінің пікірлерін тыңдайды. Тыңдалым-жазылым: Бейне роликті тыңдап құнды деректерді дәптерге жазады. Пәнге қатысты сөздік қор мен терминдер: микроорганизмдер, электромагниттік, радиоактивті.	
Құндылықтарға баулу	Азаматтық позиция: Теорияда алған білімдерін, практикада ұштастыра білуге баулу. Өз бетінше жұмыс дағдысын арттыра отырып, еңбекке тәрбиелеу, пәнге қызығушылығын арттыру. Өзгелердің көзқарасына құрметпен қарау: Оқушыларды бір – бірін тындай білуге, бірлесіп жұмыс жасауға, сыйлауға тәрбиелеу.	
Пәнаралық байланыс	Химия — су көздерінің химиялық элементтермен ластануды атайды. Физика – бастапқы физикалық күйден қазіргі күйге келуі. Математика- қасиеттердің шамасы немесе сандық деректер негізі. Информатика – ғаламтордан ақпараттар алады	
Алдыңғы білім	Су ресурстарының экономикалық рөлі.	
Жоспар		
Сабақтың жоспарланған уақыты	Сабақтағы жоспарланған жаттығу түрлері	Дерексөздер, ресурстар

Сабақтың басы 5 мин	<p>Сәлемдесу. «Су ресурстары» әдісі арқылы топқа бөлу 1-топ: «Өзен» 2-топ: «Теңіз» 3-топ: «Экология» (сабақ барысында бірнеше экологиялық аймақтардың байланысын соңында ашып, айтып береді)</p> <p>Үй тапсырмасын сұрау: « Серпілген сұрақ» әдісі арқылы алдыңғы сабақтан бірнеше сұрақ оқылады жауаптарын келесі топтың оқушылары жауап береді.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Жер асты суларына тапша су айдындары. 2. Жер асты суларымен қамтамасыз етілген өзендер. 3. Гидроэнергетикалық өзендердің үлкендері. 4. Су ресурстарының экономикадағы рөлі.	<p>Топ атауы арқылы топтарға бөлу.</p> <p>(түрлі-түсті қима қағаздар) Бағалау парақшалары</p>
------------------------	---	--

<p>Сабақтың ортасы 30 минут</p>	<p>Білу және түсіну Берілген мәтіндерді балалар оқып алады. Географиялық қосымша деректерді іздестіреді Тапсырма 1. «Жариялау» әдісі (Әрбір топ берілген тапсырма бойынша өз позициясын жариялау керек. Бұл үшін топ ішінен спикер берілген уақыт ішінде 2 минут) басқа қатысушылар алдында сөйлеп, топ ұстанымын жеткізеді.) 1 тапсырма. «Топтық жұмыс» «Өзен» тобының тапсырмасы «Түзетуші» оқушылар өзіміз пайдаланатын су ресурстарын шамасы туралы ақпарат береді. Су ресурстарын пайдалану және өзендер мәселесі. 1. Су ресурстарын пайдалану шамасы. 2. Өзендерді экономикалық пайдалану мен экологиялық мәселесі 3. Су ресурстарының экологиялық жіктелуі мен түрлері. 4. Мәселенің шешуші жолдары.</p> <table border="1" data-bbox="322 600 845 808"> <tr><td>Дескриптор</td></tr> <tr><td>Су ресурстарын пайдалану шамасын саралай алады</td></tr> <tr><td>Өзендерді экономикалық пайдалану мен экологиялық мәселесін біледі</td></tr> <tr><td>Су ресурстарының экологиялық жіктелуі мен түрлерін біледі</td></tr> <tr><td>Мәселенің шешуші жолдарын ұсынады.</td></tr> </table> <p>2 топ «Теңіз» Қазақстанның теңіз алабындағы экологиялық мәселесі Тапсырма: « Не себепті» әдісі оқушылар Еліміз үшін маңызы жоғары болған су айдындарының мәселесін анықтайды. 1. Арал теңізінің экологиясы. 2. Каспий теңізінің экологиясы. 3. Балқаш экологиясы. 4. Экологияны шешу жолдары</p> <table border="1" data-bbox="322 1216 845 1406"> <tr><td>Дескриптор</td></tr> <tr><td>Арал теңізінің экологиялық жағдайын анықтай алады</td></tr> <tr><td>Каспий теңізінің экологиясын анықтайды.</td></tr> <tr><td>Балқаш экологиясының қалыптасуын айтады</td></tr> <tr><td>Теңіздік экологияның шешу жолдарын ұсынады.</td></tr> </table> <p>3-топ . «Экология» «Зерттеу» әдісі оқушылар берілген тапсырма негізінде зерттеп алдын алу шараларын қарастырады. Қазақстан ішкі суларының экологиялық жағдайы. Тапсырма: 1. Су ресурстарының ластану түрлері. 2. Ластану деңгейі орташа және жоғары ластанудағы өзендер. 3. Ағынды суларды тазарту әдістері. 4. Су қорларын қорғау.</p> <p>3-тапсырма: Қазақстан ішкі суларының экологиялық жағдайы</p> <table border="1" data-bbox="322 1769 845 1953"> <tr><td>Дескриптор</td></tr> <tr><td>Су ресурстарының ластану түрлерін атайды.</td></tr> <tr><td>Ластану деңгейі орташа және жоғары ластанудағы өзендерді сипаттайды.</td></tr> <tr><td>Ағынды суларды тазарту әдістерін атайды.</td></tr> <tr><td>Су қорларын қорғаудың тиімділігін көрсетеді</td></tr> </table>	Дескриптор	Су ресурстарын пайдалану шамасын саралай алады	Өзендерді экономикалық пайдалану мен экологиялық мәселесін біледі	Су ресурстарының экологиялық жіктелуі мен түрлерін біледі	Мәселенің шешуші жолдарын ұсынады.	Дескриптор	Арал теңізінің экологиялық жағдайын анықтай алады	Каспий теңізінің экологиясын анықтайды.	Балқаш экологиясының қалыптасуын айтады	Теңіздік экологияның шешу жолдарын ұсынады.	Дескриптор	Су ресурстарының ластану түрлерін атайды.	Ластану деңгейі орташа және жоғары ластанудағы өзендерді сипаттайды.	Ағынды суларды тазарту әдістерін атайды.	Су қорларын қорғаудың тиімділігін көрсетеді	<p>Оқулық, мәтіндер, түрлі-түсті маркерлер, топтық жұмысқа арналған ресурстар</p> <p>Географиялық карта, бейне ролик ұсынылады.</p> <p>«Аялдама» әдісі арқылы түсіндіріледі</p>
Дескриптор																	
Су ресурстарын пайдалану шамасын саралай алады																	
Өзендерді экономикалық пайдалану мен экологиялық мәселесін біледі																	
Су ресурстарының экологиялық жіктелуі мен түрлерін біледі																	
Мәселенің шешуші жолдарын ұсынады.																	
Дескриптор																	
Арал теңізінің экологиялық жағдайын анықтай алады																	
Каспий теңізінің экологиясын анықтайды.																	
Балқаш экологиясының қалыптасуын айтады																	
Теңіздік экологияның шешу жолдарын ұсынады.																	
Дескриптор																	
Су ресурстарының ластану түрлерін атайды.																	
Ластану деңгейі орташа және жоғары ластанудағы өзендерді сипаттайды.																	
Ағынды суларды тазарту әдістерін атайды.																	
Су қорларын қорғаудың тиімділігін көрсетеді																	

<p>Сабақтың соңы 5 минут</p>	<p>Кері байланыс</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мен сабақты қызықты болды деп ойлаймын 2. Мен сабақта көп нәрсені үйрендім 3. Мен басқаларды мұқият тыңдадым 4. Мен сабақтағы өз жетістігіме ризамын <p>Үйге тапсырма: Алакөл көлі мен Зайсан көлдерінің экологиясы Бағалау парақшасы</p> <p>Топтық бағалау:</p>	
<p>Саралау- сіз оқушыларға қандай тәсілмен көмектесесіз? Сіз басқаларға қарағанда қабілетті оқушыларға қандай тапсырмалар бересіз?</p>	<p>Бағалау- Сіз оқушылардың материалды игеру деңгейін қалай тексеруді жоспарлап отырсыз?</p>	<p>Пәнаралық байланыстар. Денсаулық және қауіпсіздік техникасын сақтау. Ақпараттық –коммуникациялық технологияларды қолдану</p>
<p>Сабақ барысында саралап оқыта отырып, оқушылардың білімге деген құштарлығын және білімді қабылдау қарқынына негізделген тапсырмалар құрастырдым.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Құштарлығы баяу немесе ойлау дағдысы мұғалімнің көмегін қажет ететін оқушыларға «Ой ашар» әдісі арқылы дайын мәліметтерді пайдаланып, кестені толтыру. 2. Орта деңгейлі оқушыларға топтық жұмыс арқылы орындалуы күрделі емес, нәсілдердің таралу заңдылықтарын анықтау туралы тапсырма беріледі. <p>Ақыл – ой деңгейінің даму қарқыны жоғары оқушыларға зерттеу дағдысын дамытуға арналған қарапайымнан күрделіге бағытталған тапсырмалар беріледі.</p>	<p>Өзін – өзі бағалау, яғни дайын бағалау парақшалары арқылы түйінді ойларды қорыта алу мүмкіндіктері әділ, нақты бағалануы ескеріледі.</p> <p>Сабақтың жиынтық бағасы бағалау критерийлері мен дескрипторлар бойынша бағаланады.</p>	<p>Оқушыларға жағымды орта әзірлеу, сыныпта ынтымақтастық атмосфера қалыптастыру. АКТ тиімділігін қолдануға жағдай жасау, техника қауіпсіздігін ескеру.</p>

<p>Сабақ бойынша рефлексия</p> <p>Сабақ мақсаттары немесе оқу мақсаттары шынайы және қолжетімді болады ма? Барлық оқушылар оқу мақсатына қол жеткізеді ме ? Егер оқушылар оқу мақсатына жетпеген болса, неліктен деп ойлайсыз? Сабақта саралау дұрыс жүргізілді ме? Сабақ кезеңдерінде уақытты тиімді пайдаландыңыз ба? Сабақ жоспарынан ауытқулар болды ма және неліктен?</p>	<p><i>Бұл тарауды сабақ туралы рефлексия жасау үшін пайдаланыңыз. Сол бағандағы өзіңіз маңызды деп санайтын сұрақтарға жауап беріңіз.</i></p>
---	---

Қорытынды бағалау

Сабақта ең жақсы өткен екі нәрсе (оқыту мен оқуға қатысты)?

1:

2:

Сабақтың бұдан да жақсы өтуіне не оң ықпал етер еді (оқыту мен оқуға қатысты)?

1:

2:

Осы сабақтың барысында мен сынып туралы немесе жекелеген оқушылардың жетістіктері/ қиындықтары туралы нені анықтадым, келесі сабақтарда не нәрсеге назар аудару қажет?

ҚМ АА Күәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.